

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 2ας Σεπτεμβρίου 2021 *

«Προδικαστική παραπομπή – Προσέγγιση των νομοθεσιών – Υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά – Οδηγία 2007/64/EK – Άρθρα 58 και 60 – Χρήστης υπηρεσιών πληρωμών – Γνωστοποίηση μη εγκεκριμένων πράξεων πληρωμής – Ευθύνη του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών για τις εν λόγω πράξεις – Αγωγή αποζημιώσεως ασκούμενη από τον εγγυητή του χρήστη υπηρεσιών πληρωμών»

Στην υπόθεση C-337/20,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Cour de cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, Γαλλία) με απόφαση της 16ης Ιουλίου 2020, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 23 Ιουλίου 2020, στο πλαίσιο της δίκης

DM,

LR

κατά

Caisse régionale de Crédit agricole mutuel (CRCAM) – Alpes-Provence,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους Μ. Βηλαρά (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, και τους Ν. Piçarra, D. Šváby, S. Rodin και Κ. Jürimäe, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Η. Saugmandsgaard Øe

γραμματέας: Α. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις Ν. Vincent και Ε. de Moustier,
- η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους Μ. Smolek και J. Vlácil και την J. Očková,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

- η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τον F. Meloncelli, avvocato dello Stato,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την E. Τσερέπα-Lacombe και τον T. Scharf,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 8ης Ιουλίου 2021,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 58 της οδηγίας 2007/64/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2007, για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, την τροποποίηση των οδηγιών 97/7/EK, 2002/65/EK, 2005/60/EK και 2006/48/EK, και την κατάργηση της οδηγίας 97/5/EK (ΕΕ 2007, L 319, σ. 1, και διορθωτικό ΕΕ 2009, L 187, σ. 5).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ, αφενός, της DM, ως διαχειρίστριας της εταιρίας Groupe centrale automobiles (στο εξής: εταιρία GCA), και του LR, ως εγγυητή ευθυνόμενου εις ολόκληρον με την εταιρία αυτή, και, αφετέρου, του caisse régionale de Crédit agricole mutuel d'Alpes-Provence (στο εξής: CRCAM) με αντικείμενο τη στοιχειοθέτηση της συμβατικής ευθύνης του CRCAM κατά τις διατάξεις του κοινού δικαίου, λόγω μη εκπλήρωσης του καθήκοντος επιμέλειας που υπείχε.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Η αιτιολογική σκέψη 1 της οδηγίας 2007/64 είχε ως εξής:

«Για την εγκαθίδρυση της εσωτερικής αγοράς είναι ουσιαστικής σημασίας να καταργηθούν όλα τα εσωτερικά σύνορα της [Ευρωπαϊκής Ένωσης], ώστε να επιτρέπεται η ελεύθερη διακίνηση αγαθών, προσώπων, υπηρεσιών και κεφαλαίων. Προς τούτο, η ορθή λειτουργία της ενιαίας αγοράς στον τομέα των υπηρεσιών πληρωμών είναι ζωτικής σημασίας. Σήμερα, ωστόσο, η έλλειψη εναρμόνισης στον τομέα αυτό παρεμποδίζει τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς.»

- 4 Κατά την αιτιολογική σκέψη 4 της οδηγίας:

«Είναι επομένως ζωτικής σημασίας η θέσπιση, σε [επίπεδο Ένωσης], σύγχρονου και συνεκτικού νομικού πλαισίου για τις υπηρεσίες πληρωμών, είτε αυτές είναι είτε δεν είναι συμβατές με το σύστημα που προέκυψε από την πρωτοβουλία στον χρηματοπιστωτικό τομέα για έναν ενιαίο χώρο πληρωμών σε ευρώ, το οποίο να είναι ουδέτερο εξασφαλίζοντας ίσους όρους ανταγωνισμού για όλα τα συστήματα πληρωμών, ώστε ο καταναλωτής να διατηρήσει τη δυνατότητα να επιλέγει, γεγονός που θα είναι σημαντική πρόοδος από την άποψη του κόστους για τον καταναλωτή, της ασφαλείας και της αποδοτικότητας, σε σύγκριση με τα ισχύοντα εθνικά συστήματα.»

5 Η αιτιολογική σκέψη 31 της οδηγίας είχε ως εξής:

«Προκειμένου να μειωθούν οι κίνδυνοι και οι συνέπειες των μη εγκεκριμένων ή εσφαλμένων πράξεων πληρωμών, ο χρήστης των υπηρεσιών πληρωμών θα πρέπει να ενημερώνει, το συντομότερο δυνατόν, τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών σχετικά με τυχόν αμφισβητήσεις δήθεν μη εγκεκριμένων ή εσφαλμένων πράξεων πληρωμών υπό την προϋπόθεση ότι ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις πληροφόρησης που υπέχει σύμφωνα με την παρούσα οδηγία. Εάν ο χρήστης των υπηρεσιών πληρωμών τηρήσει την προθεσμία αυτήν, θα πρέπει να μπορεί να ασκεί τις εν λόγω αξιώσεις εντός των περιόδων παραγραφής που ορίζονται από το εθνικό δίκαιο. Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να μην επηρεάσει άλλες αξιώσεις μεταξύ χρηστών και παρόχων υπηρεσιών.»

6 Η αιτιολογική σκέψη 47 της οδηγίας είχε ως εξής:

«Ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του πληρωτή θα πρέπει να αναλαμβάνει την ευθύνη για την ορθή εκτέλεση της πληρωμής, συμπεριλαμβανομένων, ιδίως, του πλήρους ποσού της πράξης πληρωμής και του χρόνου εκτέλεσης, και την πλήρη ευθύνη για κάθε παράλειψη σε άλλα μέρη της αλυσίδας πληρωμών μέχρι το λογαριασμό του δικαιούχου. Συνεπεία αυτής της ευθύνης, ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του πληρωτή θα πρέπει, αν δεν πιστωθεί στον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών του δικαιούχου ολόκληρο το ποσό, να διορθώνει την πράξη πληρωμής ή, χωρίς καθυστέρηση, να επιστρέφει στον πληρωτή το ποσό της πράξης, με την επιφύλαξη κάθε άλλης αξίωσης που είναι δυνατόν να εγερθεί σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να αφορά μόνον συμβατικές υποχρεώσεις και ευθύνες μεταξύ του χρήστη υπηρεσιών πληρωμών και του οικείου παρόχου υπηρεσιών πληρωμών. [...]»

7 Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 2007/64:

«Η παρούσα οδηγία θεσπίζει επίσης κανόνες για τη διαφάνεια των όρων και τις απαιτήσεις ενημέρωσης σχετικά με τις υπηρεσίες πληρωμών και καθορίζει τα αντίστοιχα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των χρηστών υπηρεσιών πληρωμών και των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών πληρωμών ως τακτική απασχόληση ή επιχειρηματική δραστηριότητα.»

8 Το άρθρο 2 της οδηγίας είχε ως εξής:

«1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις υπηρεσίες πληρωμών που παρέχονται εντός της [Ενωσης]. Εντούτοις, με την εξαίρεση του άρθρου 73, οι τίτλοι III και IV εφαρμόζονται μόνο όταν τόσο ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του πληρωτή όσο και ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του δικαιούχου, ή ο μοναδικός πάροχος υπηρεσιών πληρωμών για την πράξη πληρωμής, είναι εγκατεστημένοι στην [Ενωση].

2. Οι τίτλοι III και IV εφαρμόζονται στις υπηρεσίες πληρωμών που πραγματοποιούνται σε ευρώ ή στο νόμισμα κράτους μέλους που δεν μετέχει στη ζώνη ευρώ.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να εξαιρέσουν από την εφαρμογή του συνόλου ή μέρους της παρούσας οδηγίας τα ιδρύματα του άρθρου 2 της οδηγίας 2006/48/EK [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2006, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ 2006, L 177, σ. 1)], εκτός των ιδρυμάτων της πρώτης και της δεύτερης περίπτωσης του εν λόγω άρθρου.»

9 Το άρθρο 4 της οδηγίας όριζε τα εξής:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

[...]

7) “πληρωτής”: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο διατηρεί λογαριασμό πληρωμών και επιτρέπει εντολή πληρωμής από αυτόν το λογαριασμό ή, εάν δεν υπάρχει λογαριασμός πληρωμών, το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που δίνει εντολή πληρωμής·

8) “δικαιούχος”: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που είναι ο τελικός αποδέκτης των χρηματικών ποσών που αποτελούν αντικείμενο της πράξης πληρωμής·

[...]

10) “χρήστης υπηρεσιών πληρωμών”: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που χρησιμοποιεί μια υπηρεσία πληρωμών ως πληρωτής ή δικαιούχος, ή και με τις δύο ιδιότητες·

[...]».

10 Το άρθρο 51, παράγραφος 1, της οδηγίας προέβλεπε τα εξής:

«Όταν ο χρήστης των υπηρεσιών πληρωμών δεν είναι καταναλωτής, τα μέρη μπορούν να συμφωνούν ότι δεν εφαρμόζονται εν όλω ή εν μέρει το άρθρο 52 παράγραφος 1, το άρθρο 54 παράγραφος 3 και τα άρθρα 59, 61, 62, 63, 66 και 75. Τα μέρη μπορούν επίσης να συμφωνούν χρονική περίοδο διαφορετική από την οριζόμενη στο άρθρο 58.»

11 Κατά το άρθρο 58 της οδηγίας 2007/64:

«Ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών παρέχει επανόρθωση στο χρήστη υπηρεσιών πληρωμών, μόνο εάν ειδοποιήσει αμελλητί τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών του μόλις πληροφορηθεί οποιαδήποτε μη εγκεκριμένη ή εσφαλμένα εκτελεσθείσα πράξη πληρωμών που θεμελιώνει δικαίωμα απαιτήσεως, συμπεριλαμβανομένου του καθοριζόμενου στο άρθρο 75, και το αργότερο έως 13 μήνες από την ημερομηνία χρέωσης, εκτός εάν, ενδεχομένως, ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών δεν παρέσχε ούτε κατέστησε διαθέσιμες τις πληροφορίες για την πράξη αυτήν σύμφωνα με τον τίτλο III.»

12 Το άρθρο 59, παράγραφος 1, της οδηγίας όριζε τα εξής:

«Τα κράτη μέλη απαιτούν από τον πάροχο των υπηρεσιών πληρωμών, εφόσον ο χρήστης αρνείται ότι έχει εγκρίνει εκτελεσθείσα πράξη πληρωμής ή ισχυρίζεται ότι η πράξη πληρωμής δεν εκτελέστηκε σωστά, να αποδεικνύει ότι εξακριβώθηκε η γνησιότητα της πράξης πληρωμής, ότι αυτή καταγράφηκε επακριβώς, καταχωρήθηκε στους λογαριασμούς και δεν επηρεάστηκε από τεχνική βλάβη ή άλλη δυσλειτουργία.»

13 Το άρθρο 60 της οδηγίας όριζε τα ακόλουθα:

«1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, με την επιφύλαξη του άρθρου 58, σε περίπτωση μη εγκεκριμένης πράξης πληρωμής, ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του πληρωτή να επιστρέφει αμέσως στον πληρωτή το ποσό της μη εγκεκριμένης πράξης και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, να επαναφέρει τον χρεωθέντα λογαριασμό πληρωμών στην κατάσταση που θα βρισκόταν εάν δεν είχε πραγματοποιηθεί η μη εγκεκριμένη πράξη πληρωμής.

2. Μπορεί να αποφασισθεί η χορήγηση περαιτέρω οικονομικής αποζημίωσης σύμφωνα με το δίκαιο που διέπει τη σύμβαση που έχει συναφθεί μεταξύ του πληρωτή και του οικείου παρόχου υπηρεσιών πληρωμών.»

- 14 Το άρθρο 75, παράγραφος 1, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας προέβλεπε τα εξής:

«Όταν εντολή πληρωμής κινείται από τον πληρωτή, ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του είναι, με την επιφύλαξη του άρθρου 58, του άρθρου 74 παράγραφοι 2 και 3 και του άρθρου 78, υπεύθυνος έναντι του πληρωτή για την ορθή εκτέλεση της πράξης πληρωμής εκτός αν μπορεί να αποδείξει στον πληρωτή και, ενδεχομένως, στον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών του δικαιούχου, ότι ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του δικαιούχου έλαβε το ποσό της πράξης πληρωμής σύμφωνα με το άρθρο 69 παράγραφος 1, οπότε ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του δικαιούχου είναι υπεύθυνος έναντι του δικαιούχου για την ορθή εκτέλεση της πράξης πληρωμής.

Εάν ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του πληρωτή είναι υπεύθυνος βάσει του πρώτου εδαφίου, επιστρέφει αμελλητί στον πληρωτή το ποσό της ανεκτέλεστης ή εσφαλμένης πράξης πληρωμής και, ανάλογα με την περίπτωση, επαναφέρει τον χρεωθέντα λογαριασμό πληρωμών στην κατάσταση που θα βρισκόταν εάν δεν είχε πραγματοποιηθεί η εσφαλμένη πράξη πληρωμής.»

- 15 Κατά το άρθρο 86, παράγραφος 1, της οδηγίας 2007/64:

«Με την επιφύλαξη του άρθρου 30 παράγραφος 2, του άρθρου 33, του άρθρου 34 παράγραφος 2, του άρθρου 45 παράγραφος 6, του άρθρου 47 παράγραφος 3, του άρθρου 48 παράγραφος 3, του άρθρου 51 παράγραφος 2, του άρθρου 52 παράγραφος 3, του άρθρου 53 παράγραφος 2, του άρθρου 61 παράγραφος 3, και των άρθρων 72 και 88, εφόσον η παρούσα οδηγία περιλαμβάνει εναρμονισμένες διατάξεις, τα κράτη μέλη δεν διατηρούν ούτε θεσπίζουν άλλες διατάξεις από αυτές που καθορίζονται στην παρούσα οδηγία.»

- 16 Η οδηγία 2007/64 αντικαταστάθηκε από την οδηγία (ΕΕ) 2015/2366 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2015, σχετικά με υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, την τροποποίηση των οδηγιών 2002/65/EK, 2009/110/EK και 2013/36/ΕΕ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και την κατάργηση της οδηγίας 2007/64/EK (ΕΕ 2015, L 337, σ. 35, και διορθωτικό ΕΕ 2015, L 337, σ. 35).
- 17 Το άρθρο 71, παράγραφος 1, το άρθρο 73, παράγραφος 1, το άρθρο 89, παράγραφος 1, και το άρθρο 107, παράγραφος 1, της οδηγίας 2015/2366 αντιστοιχούν, κατ' ουσίαν, στο άρθρο 58, στο άρθρο 60, παράγραφος 1, στο άρθρο 75, παράγραφος 1, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, και στο άρθρο 86, παράγραφος 1, αντιστοίχως, της οδηγίας 2007/64.

Το γαλλικό δίκαιο

- 18 Ο code monétaire et financier (νομισματικός και χρηματοπιστωτικός κώδικας), όπως τροποποιήθηκε με την ordonnance n° 2009-866, du 15 juillet 2009, relative aux conditions régissant la fourniture de services de paiement et portant création des établissements de paiement (πράξη νομοθετικού περιεχομένου αριθ. 2009/866, της 15ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους όρους παροχής υπηρεσιών πληρωμών και τη σύσταση ιδρυμάτων πληρωμών, JORF της 16ης Ιουλίου 2009, κείμενο αριθ. 13) (στο εξής: νομισματικός και χρηματοπιστωτικός κώδικας), ορίζει στο άρθρο L. 133-18 τα εξής:

«Σε περίπτωση μη εγκεκριμένης πράξεως πληρωμής που έχει γνωστοποιηθεί από τον χρήστη υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο L. 133-24, ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του πληρωτή

επιστρέφει αμέσως στον πληρωτή το ποσό της μη εγκεκριμένης πράξεως και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, επαναφέρει τον χρεωθέντα λογαριασμό στην κατάσταση που θα βρισκόταν εάν δεν είχε πραγματοποιηθεί η μη εγκεκριμένη πράξη πληρωμής.

Ο πληρωτής και ο οικείος πάροχος υπηρεσιών πληρωμών μπορούν να συμφωνούν συμβατικώς τη χορήγηση περαιτέρω αποζημιώσεως.»

- 19 Το άρθρο L. 133-24 του νομισματικού και χρηματοπιστωτικού κώδικα ορίζει τα ακόλουθα:

«Ο χρήστης υπηρεσιών πληρωμών ειδοποιεί αμελλητί τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών του για οποιαδήποτε μη εγκεκριμένη ή εσφαλμένα εκτελεσθείσα πράξη πληρωμών και το αργότερο εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκατριών μηνών από την ημερομηνία χρεώσεως, εκτός εάν ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών δεν του παρέσχε ούτε του κατέστησε διαθέσιμες τις πληροφορίες για την πράξη αυτή σύμφωνα με το κεφάλαιο IV του πρώτου τίτλου του βιβλίου III.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ο χρήστης είναι φυσικό πρόσωπο το οποίο ενεργεί για μη επαγγελματικούς σκοπούς, με συμφωνία των μερών είναι δυνατή παρέκκλιση από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.»

- 20 Κατά το άρθρο 1147 του code civil (αστικού κώδικα), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης (στο εξής: αστικός κώδικας):

«Ο οφειλέτης καταδικάζεται, εφόσον συντρέχει περίπτωση, σε καταβολή αποζημιώσεως είτε για μη εκπλήρωση της παροχής είτε για καθυστέρηση στην εκτέλεση της παροχής, οσάκις δεν αποδεικνύει, έστω και αν είναι καλόπιστος, ότι ο λόγος της μη εκπληρώσεως δεν οφείλεται σε υπαιτιότητά του.»

- 21 Το άρθρο 2313 του αστικού κώδικα προβλέπει τα ακόλουθα:

«Ο εγγυητής μπορεί να προτείνει εναντίον του δανειστή όλες τις ενστάσεις του πρωτοφειλέτη οι οποίες γεννώνται από την οφειλή·

δεν μπορεί όμως να προτείνει τις προσωποπαγείς ενστάσεις του οφειλέτη.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 22 Στις 22 Δεκεμβρίου 2008, το CRCAM χορήγησε στην εταιρία GCA πίστωση σε αλληλόχρεο λογαριασμό, με εγγυητή του LR, ο οποίος ευθυνόταν εις ολόκληρον.

- 23 Αφού κατήγγειλε την ως άνω σύμβαση ανοίγματος πιστώσεως, το CRCAM άσκησε αγωγή κατά του LR, ως εγγυητή, απαιτώντας την πληρωμή. Ο τελευταίος υποστήριξε ότι το CRCAM, προβαίνοντας σε εμβάσματα προς τρίτους χωρίς την έγκριση της εταιρίας GCA, είχε υποπέσει σε πταίσμα και τα ποσά των εν λόγω εμβασμάτων έπρεπε να αφαιρεθούν από την έναντι αυτού απαίτηση του CRCAM.

- 24 Το cour d'appel d'Aix-en-Provence (εφετείο Aix-en-Provence, Γαλλία), στηριζόμενο στο άρθρο L. 133-24 του νομισματικού και χρηματοπιστωτικού κώδικα, έκρινε τους ως άνω ισχυρισμούς του LR απαράδεκτους, καθόσον δεν είχαν προβληθεί εντός της προβλεπόμενης στην εν λόγω διάταξη αποκλειστικής προθεσμίας των δεκατριών μηνών και, επομένως, δεν ήταν πλέον δυνατόν να προβληθούν.

- 25 Στην αίτηση αναίρεσεως την οποία άσκησε ενώπιον του Cour de cassation (Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, Γαλλία), ο LR επισημαίνει ότι, κατ' εφαρμογήν του άρθρου L. 133-24 του νομισματικού και χρηματοπιστωτικού κώδικα, δεν δύναται πλέον να αμφισβητήσει τα ως άνω εμβάσματα, δεδομένου ότι δεν τήρησε την προβλεπόμενη για τον σκοπό αυτό αποκλειστική προθεσμία των δεκατριών μηνών.
- 26 Εντούτοις, ισχυρίζεται ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο L. 133-18 του νομισματικού και χρηματοπιστωτικού κώδικα άμεση επιστροφή ποσών που αφορούν μη εγκεκριμένες πράξεις πληρωμής, οι οποίες γνωστοποιήθηκαν στην τράπεζα από τον χρήστη της υπηρεσίας πληρωμών, δεν εμποδίζει τη στοιχειοθέτηση της ευθύνης της τράπεζας κατά το κοινό δίκαιο, σε περίπτωση σε περίπτωση παραβάσεως του καθήκοντος επιμέλειας που υπέχει.
- 27 Κατά τον LR, τα επίμαχα στην κύρια δίκη εμβάσματα που πραγματοποίησε το CRCAM χωρίς την έγκριση της εταιρίας GCA συνιστούν συμβατική παράβαση, η οποία θα πρέπει να επανορθωθεί βάσει του άρθρου 1147 του αστικού κώδικα, καθόσον η ένσταση την οποία αυτός προβάλλει δεν είναι προσωποπαγής ως προς την εν λόγω εταιρία, αλλά αφορά και τον ίδιο άμεσα.
- 28 Ο LR θεωρεί ότι το cour d'appel d'Aix-en-Provence (εφετείο Aix-en-Provence) παρέβη, μεταξύ άλλων, το άρθρο 1147 του αστικού κώδικα, καθόσον έκρινε απαράδεκτους ως εκπρόθεσμους τους ισχυρισμούς με τους οποίους αμφισβήτησε τα ποσά των επίμαχων στην κύρια δίκη εμβασμάτων, με το σκεπτικό ότι η λειτουργία του επίμαχου στην κύρια δίκη λογαριασμού διεπόταν από τις διατάξεις του νομισματικού και χρηματοπιστωτικού κώδικα.
- 29 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Cour de cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Έχει το άρθρο 58 της οδηγίας 2007/64 [...] την έννοια ότι προβλέπει, για τις μη εγκεκριμένες ή εσφαλμένες πράξεις πληρωμών, σύστημα ευθύνης του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών το οποίο αποκλείει οποιαδήποτε αγωγή αποζημιώσεως βάσει του κοινού δικαίου στηριζόμενη, όσον αφορά τα ίδια περιστατικά, σε μη εκπλήρωση εκ μέρους του παρόχου αυτού των υποχρεώσεων που του επιβάλλει το εθνικό δίκαιο, ιδίως στην περίπτωση που ο χρήστης υπηρεσιών πληρωμών δεν γνωστοποίησε, εντός δεκατριών μηνών από την ημερομηνία χρεώσεως, στον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών ότι μια πράξη πληρωμής δεν είχε εγκριθεί ή ότι είχε εκτελεσθεί εσφαλμένως;
- 2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα: εμποδίζει το ίδιο άρθρο να επικαλεστεί ο εγγυητής του χρήστη υπηρεσιών πληρωμών, όσον αφορά τα ίδια περιστατικά, την αστική ευθύνη βάσει του κοινού δικαίου του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών, υπέρ του οποίου έχει παρασχεθεί η εγγύηση, για να αμφισβητήσει το ποσό του καλυπτόμενου από την εγγύηση χρέους;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

- 30 Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 58 και το άρθρο 60, παράγραφος 1, της οδηγίας 2007/64 έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται στην εκ μέρους χρήστη υπηρεσιών πληρωμών επίκληση της ευθύνης του παρόχου

των υπηρεσιών αυτών επί τη βάσει καθεστώτος ευθύνης διαφορετικού από το προβλεπόμενο στις διατάξεις αυτές, όταν ο χρήστης δεν έχει εκπληρώσει την υποχρέωση γνωστοποίησης του άρθρου 58.

- 31 Κατά πάγια νομολογία, για την ερμηνεία διάταξης του δικαίου της Ένωσης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνον το γράμμα της αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος. Το ιστορικό της θέσπισης μιας διάταξης του δικαίου της Ένωσης μπορεί επίσης να παρέχει κρίσιμα στοιχεία για την ερμηνεία της (απόφαση της 24ης Μαρτίου 2021, MCP, C-603/20 PPU, EU:C:2021:231, σκέψη 37 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 32 Πρώτον, αφενός, διαπιστώνεται ότι το γράμμα της παραγράφου 1 του άρθρου 60 της οδηγίας 2007/64, το οποίο τιτλοφορείται «Ευθύνη του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών για μη εγκεκριμένες πράξεις πληρωμής», προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, με την επιφύλαξη του άρθρου 58 της οδηγίας, σε περίπτωση μη εγκεκριμένης πράξης πληρωμής, ο πάροχος των υπηρεσιών πληρωμών να επιστρέφει αμέσως στον πληρωτή το ποσό της πράξης αυτής και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, να επαναφέρει τον χρεωθέντα λογαριασμό πληρωμών στην κατάσταση που θα βρισκόταν εάν δεν είχε πραγματοποιηθεί η μη εγκεκριμένη πράξη πληρωμής.
- 33 Αφετέρου, το άρθρο 58 της οδηγίας, στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 60, παράγραφος 1, της οδηγίας, επιβάλλει στον χρήστη υπηρεσιών πληρωμών τη γενική υποχρέωση γνωστοποίησης κάθε μη εγκεκριμένης ή εσφαλμένης πράξης. Επομένως, η επανόρθωση είναι δυνατή μόνον εάν ο χρήστης ειδοποιήσει τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών για την εν λόγω πράξη το αργότερο εντός δεκατριών μηνών από την ημερομηνία της οικείας χρέωσης.
- 34 Επομένως, από το γεγονός ότι το άρθρο 60, παράγραφος 1, της οδηγίας 2007/64 παραπέμπει στο άρθρο 58 αυτής, καθώς και από την αιτιολογική σκέψη 31 της οδηγίας, προκύπτει ότι το καθεστώς ευθύνης του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών σε περίπτωση μη εγκεκριμένης πληρωμής εξαρτάται από τη γνωστοποίηση, εκ μέρους του χρήστη των εν λόγω υπηρεσιών, κάθε μη εγκεκριμένης πράξης στον εν λόγω πάροχο.
- 35 Συναφώς, η φράση «με την επιφύλαξη του άρθρου 58», η οποία περιέχεται στο άρθρο 60, παράγραφος 1, της οδηγίας 2007/64, έχει την έννοια ότι, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 40 των προτάσεων του, δεν πρέπει να παραβιάζεται το άρθρο 58 της εν λόγω οδηγίας, όπερ συνεπάγεται ότι η ευθύνη του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών σε περίπτωση μη εγκεκριμένης πράξης δεν μπορεί να στοιχειοθετηθεί μετά την εκπνοή της προβλεπόμενης στο άρθρο 58 προθεσμίας.
- 36 Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι χρήστης ο οποίος δεν ειδοποίησε τον πάροχό του υπηρεσιών πληρωμής σχετικά με μη εγκεκριμένη πράξη εντός δεκατριών μηνών από τη χρέωση του σχετικού ποσού δεν μπορεί να εγείρει αξιώσεις κατά του παρόχου, ούτε και με βάση το κοινό δίκαιο, και δεν είναι, ως εκ τούτου, δυνατόν να του επιστραφεί το ποσό της μη εγκεκριμένης πράξης.
- 37 Δεύτερον, η συστηματική ερμηνεία του άρθρου 60, παράγραφος 1, της οδηγίας 2007/64 επιβεβαιώνει τη γραμματική ερμηνεία της διάταξης αυτής.

- 38 Πράγματι, κατ' αρχάς, τα άρθρα 58 και 60 της οδηγίας υπάγονται στο II, το οποίο τιτλοφορείται «Έγκριση πράξεων πληρωμής», του τίτλου IV, ο οποίος επιγράφεται «Δικαιώματα και υποχρεώσεις σχετικά με την παροχή και τη χρήση υπηρεσιών πληρωμών» και ο οποίος περιλαμβάνει πέντε κεφάλαια, η δε διαδικασία γνωστοποίησης εντός προθεσμίας δεκατριών μηνών κατ' ανώτατο όριο εφαρμόζεται τόσο στην περίπτωση μη εγκεκριμένων πράξεων, οι οποίες διαλαμβάνονται στο άρθρο 60 της οδηγίας, όσο και στην περίπτωση ανεκτέλεστων ή εσφαλμένων πράξεων πληρωμής, οι οποίες διαλαμβάνονται στο άρθρο 75 της ίδιας οδηγίας.
- 39 Στο πλαίσιο της οικονομίας του καθεστώτος ευθύνης, η υποχρέωση του χρήστη των υπηρεσιών πληρωμών να γνωστοποιεί κάθε μη εγκεκριμένη πράξη αποτελεί την προϋπόθεση για την εφαρμογή του εν λόγω καθεστώτος προς όφελος του χρήστη, ο οποίος σε ορισμένες διατάξεις της οδηγίας 2007/64 καλείται και «πληρωτής».
- 40 Περαιτέρω, το άρθρο 59 της οδηγίας εισάγει στο καθεστώς ευθύνης λόγω μη εγκεκριμένων πράξεων έναν κανόνα κατανομής του βάρους αποδείξεως ο οποίος ευνοεί τον χρήστη των υπηρεσιών πληρωμών. Κατ' ουσίαν, το βάρος αποδείξεως φέρει ο πάροχος των υπηρεσιών πληρωμών, ο οποίος πρέπει να αποδεικνύει ότι εξακριβώθηκε η γνησιότητα της πράξης πληρωμής και ότι αυτή καταγράφηκε επακριβώς και καταχωρίσθηκε στους λογαριασμούς. Στην πράξη, η προβλεπόμενη στο άρθρο 59 κατανομή του βάρους αποδείξεως συνεπάγεται ότι, εφόσον η γνωστοποίηση του άρθρου 58 της οδηγίας πραγματοποιήθηκε εντός της προβλεπόμενης στη διάταξη αυτή προθεσμίας, ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών υπόκειται στην υποχρέωση άμεσης επιστροφής του σχετικού ποσού, σύμφωνα με το άρθρο 60, παράγραφος 1, της οδηγίας.
- 41 Επισημαίνεται ότι το άρθρο 86 της οδηγίας 2007/64, το οποίο τιτλοφορείται «Πλήρης εναρμόνιση», ορίζει ότι, «[μ]ε την επιφύλαξη [πλειόνων διατάξεων της οδηγίας τις οποίες απαριθμεί], εφόσον η παρούσα οδηγία περιλαμβάνει εναρμονισμένες διατάξεις, τα κράτη μέλη δεν διατηρούν ούτε θεσπίζουν άλλες διατάξεις από αυτές που καθορίζονται στην παρούσα οδηγία». Κανένα από τα άρθρα 58, 59 και 60 της οδηγίας δεν συγκαταλέγεται στις διατάξεις για την εφαρμογή των οποίων το άρθρο 86 καταλείπει περιθώριο εκτιμήσεως στα κράτη μέλη.
- 42 Συνεπώς, το καθεστώς ευθύνης των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών που προβλέπεται στο άρθρο 60, παράγραφος 1, και στα άρθρα 58 και 59 της οδηγίας 2007/64 έχει πλήρως εναρμονισθεί και, ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να διατηρούν καθεστώς παράλληλης ευθύνης για την ίδια γενεσιουργό αιτία.
- 43 Τρίτον, η τελολογική ερμηνεία του άρθρου 58 και του άρθρου 60, παράγραφος 1, της οδηγίας 2007/64 ενισχύει τη γραμματική και τη συστηματική ερμηνεία των εν λόγω διατάξεων.
- 44 Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 58 των προτάσεών του, από τις αιτιολογικές σκέψεις 1 και 4 της οδηγίας, μεταξύ άλλων, προκύπτει ότι επιδίωξη του νομοθέτη της Ένωσης ήταν η δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς στον τομέα των υπηρεσιών πληρωμών με την αντικατάσταση των υφιστάμενων 27 εθνικών συστημάτων, των οποίων η συνύπαρξη δημιουργούσε σύγχυση και ανασφάλεια δικαίου, από ένα εναρμονισμένο νομικό πλαίσιο το οποίο καθορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των χρηστών και των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών.
- 45 Η συνύπαρξη του εναρμονισμένου καθεστώτος ευθύνης για τις μη εγκεκριμένες ή εσφαλμένες πράξεις το οποίο θεσπίζει η οδηγία 2007/64 με ένα προβλεπόμενο από το εθνικό δίκαιο εναλλακτικό καθεστώς ευθύνης, το οποίο στηρίζεται στα ίδια πραγματικά περιστατικά και στην

ίδια βάση, είναι δυνατή μόνον υπό την προϋπόθεση ότι το εναλλακτικό καθεστώς δεν θίγει το κατά τα άνω εναρμονισμένο καθεστώς καθώς και τους σκοπούς και την πρακτική αποτελεσματικότητα της οδηγίας.

- 46 Επομένως, ένα παράλληλο καθεστώς ευθύνης το οποίο θα επέτρεπε στον χρήστη υπηρεσιών πληρωμών, μετά την εκπνοή της προθεσμίας των δεκατριών μηνών και χωρίς προηγούμενη γνωστοποίηση της οικείας μη εγκεκριμένης πράξης, να επικαλεστεί την ευθύνη του παρόχου των υπηρεσιών για την εν λόγω πράξη, δεν συνάδει με την οδηγία 2007/64.
- 47 Τέταρτον, το ιστορικό θέσπισης της οδηγίας 2007/64 ενισχύει το συμπέρασμα που προκύπτει από τη γραμματική, συστηματική και τελολογική ερμηνεία του άρθρου 60, παράγραφος 1, αυτής.
- 48 Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 44 έως 46 των προτάσεών του, κατά τη διάρκεια της νομοθετικής διαδικασίας που κατέληξε στην έκδοση της οδηγίας 2007/64, δεν άργησε να φανεί η αναγκαιότητα θέσπισης ενιαίας προθεσμίας γνωστοποίησης από τον χρήστη των υπηρεσιών πληρωμών των μη εγκεκριμένων, ανεκτέλεστων ή εσφαλμένων πράξεων, για την κατοχύρωση της ασφάλειας δικαίου για τον ίδιο και για τον πάροχο των εν λόγω υπηρεσιών.
- 49 Συναφώς, τόσο η προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τις προτάσεις που διατύπωσε στις 15 Ιουνίου 2006 (8623/06 ADD), όσο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μεταξύ άλλων στην έκθεση της 20ής Σεπτεμβρίου 2006, σχετικά με την πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που αφορά τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά και την τροποποίηση των οδηγιών 97/7/EK, 2000/12/EK και 2002/65/EK [COM(2005) 603 – C6-0411/2005 – 2005/0245(COD)], καθώς και η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, στη γνωμοδότηση της 23ης Δεκεμβρίου 2006, με θέμα «Εφαρμογή του κοινοτικού προγράμματος της Λισσαβώνας: Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά και τροποποίηση των οδηγιών 97/7/EK, 2000/12/EK και 2002/65/EK» [COM(2005) 603 τελικό], επισήμαναν την ανάγκη να εξασφαλισθεί η ως άνω ασφάλεια δικαίου και, προς τον σκοπό αυτό, να προβλεφθεί ότι, με τη λήξη της προθεσμίας γνωστοποίησης εκ μέρους του χρήστη των υπηρεσιών πληρωμών, η πράξη πληρωμής πρέπει να καθίσταται οριστική.
- 50 Ο νομοθέτης της Ένωσης επέλεξε, επομένως, να θεσπίσει την υποχρέωση γνωστοποίησης των μη εγκεκριμένων ή εσφαλμένων πράξεων σε χωριστή διάταξη, εν προκειμένω στο άρθρο 58 της οδηγίας 2007/64, το οποίο προβλέπει προθεσμία δεκατριών μηνών κατ' ανώτατο όριο, και να εισαγάγει στη διάταξη που αφορά την ευθύνη του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών, ήτοι στο άρθρο 60 της οδηγίας, ρητή παραπομπή στην εν λόγω υποχρέωση.
- 51 Κατ' αυτόν τον τρόπο, ο νομοθέτης της Ένωσης συνέδεσε, με τη μεγαλύτερη δυνατή σαφήνεια, την ευθύνη του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών με την τήρηση της προθεσμίας των δεκατριών μηνών κατ' ανώτατο όριο για τη γνωστοποίηση εκ μέρους του χρήστη των εν λόγω υπηρεσιών κάθε μη εγκεκριμένης πράξης, προκειμένου να είναι δυνατόν να στοιχειοθετηθεί η ευθύνη του παρόχου των υπηρεσιών εξ αυτού του λόγου. Στο πλαίσιο αυτό, προέβη επίσης στη σαφή επιλογή να μην παράσχει στον εν λόγω χρήστη τη δυνατότητα άσκησης αγωγής λόγω ευθύνης του εν λόγω παρόχου σε περίπτωση μη εγκεκριμένης πράξης μετά την εκπνοή της ως άνω προθεσμίας.
- 52 Εκ των ανωτέρω σκέψεων συνάγεται ότι στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 58 και το άρθρο 60, παράγραφος 1, της οδηγίας 2007/64 έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται στην εκ μέρους χρήστη υπηρεσιών πληρωμών επίκληση της ευθύνης του

παρόχου των υπηρεσιών αυτών επί τη βάσει καθεστώτος ευθύνης διαφορετικού από το προβλεπόμενο στα εν λόγω άρθρα, όταν ο χρήστης δεν έχει εκπληρώσει την υποχρέωση γνωστοποίησης του άρθρου 58.

Επί του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος

- 53 Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το άρθρο 58 και το άρθρο 60, παράγραφος 1, της οδηγίας 2007/64 έχουν την έννοια ότι εμποδίζουν τον εγγυητή του χρήστη υπηρεσιών πληρωμών να επικαλεστεί, για τον λόγο ότι ο πάροχος των υπηρεσιών πληρωμών δεν εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις του σχετικά με μη εγκεκριμένη πράξη, την αστική ευθύνη του εν λόγω παρόχου, υπέρ του οποίου παρασχέθηκε η εγγύηση, προκειμένου να αμφισβητήσει το ποσό του καλυπτόμενου από την εγγύηση χρέους σύμφωνα με εθνικό καθεστώς συμβατικής ευθύνης του κοινού δικαίου.
- 54 Επισημαίνεται ότι, αφενός, κατά το άρθρο 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 2007/64, η εν λόγω οδηγία καθορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των χρηστών υπηρεσιών πληρωμών και των παρόχων τέτοιων υπηρεσιών στο πλαίσιο της παροχής υπηρεσιών πληρωμών ως τακτικής απασχόλησης ή επιχειρηματικής δραστηριότητας, συμφώνως προς την αιτιολογική σκέψη 47 της οδηγίας, κατά την οποία η οδηγία αφορά μόνο «συμβατικές υποχρεώσεις και ευθύνες μεταξύ του χρήστη υπηρεσιών πληρωμών και του οικείου παρόχου υπηρεσιών πληρωμών».
- 55 Αφετέρου, κατά το άρθρο 2 της οδηγίας, αυτή εφαρμόζεται στις υπηρεσίες πληρωμών που παρέχονται εντός της Ένωσης, με τη διευκρίνιση ότι ο τίτλος IV της οδηγίας, ο οποίος περιλαμβάνει τα άρθρα 58 έως 60, εφαρμόζεται μόνον όταν τόσο ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του πληρωτή όσο και ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του δικαιούχου ή ο μοναδικός πάροχος υπηρεσιών πληρωμών για την πράξη πληρωμής είναι εγκατεστημένοι στην Ένωση.
- 56 Από τις ως άνω διατάξεις συνάγεται επομένως ότι η οδηγία 2007/64 αφορά τις σχέσεις μεταξύ του χρήστη των υπηρεσιών πληρωμών και του παρόχου των εν λόγω υπηρεσιών, χωρίς κάποια διάταξη της οδηγίας να αναφέρει τον εγγυητή του χρήστη των υπηρεσιών.
- 57 Συναφώς, το σημείο 10 του άρθρου 4 της εν λόγω οδηγίας ορίζει τον χρήστη υπηρεσιών πληρωμών ως το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που χρησιμοποιεί μια υπηρεσία πληρωμών ως πληρωτής ή δικαιούχος ή και με τις δύο ιδιότητες. Περαιτέρω, τα σημεία 7 και 8 του ίδιου άρθρου ορίζουν τον «πληρωτή» και τον «δικαιούχο», τον μεν πρώτο ως το φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο διατηρεί λογαριασμό πληρωμών και επιτρέπει εντολή πληρωμής από αυτόν τον λογαριασμό ή, εάν δεν υπάρχει λογαριασμός πληρωμών, ως το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που δίνει εντολή πληρωμής, τον δε δεύτερο ως το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που είναι ο τελικός αποδέκτης των χρηματικών ποσών που αποτελούν αντικείμενο της πράξης πληρωμής.
- 58 Η σύμβαση εγγύησης αποτελεί σύμβαση χωριστή από εκείνη που συνάπτεται μεταξύ του δανειστή και του οφειλέτη, με την οποία ο εγγυητής, ο οποίος αποτελεί τρίτο πρόσωπο στην τελευταία αυτή συμβατική σχέση, εγγυάται στον δανειστή, εν προκειμένω στον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών, ότι θα καταβάλει τυχόν ποσό που ο οφειλέτης, εν προκειμένω ο χρήστης υπηρεσιών πληρωμών, μπορεί να οφείλει στον τελευταίο βάσει της καλυπτόμενης από την εγγύηση υποχρεώσεως, η οποία συνίσταται στο χρέος του οφειλέτη προς τον δανειστή.

- 59 Ως εκ τούτου, ο εγγυητής δεν εμπίπτει στην έννοια του όρου «χρήστης υπηρεσιών πληρωμών», δεδομένου ότι ο ρόλος του ουδόλως εξομοιώνεται με αυτόν του «πληρωτή» ή του «δικαιούχου», κατά την έννοια του άρθρου 4, σημεία 7 και 8, της οδηγίας 2007/64.
- 60 Επομένως, η ως άνω οδηγία θεσπίζει μόνον τα εκατέρωθεν δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών και των χρηστών των εν λόγω υπηρεσιών και δεν αφορά την περίπτωση του εγγυητή των εν λόγω χρηστών.
- 61 Όσον αφορά το καθεστώς ευθύνης του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών που προβλέπεται στο άρθρο 60, παράγραφος 1, της οδηγίας 2007/64, η εν λόγω διάταξη αναφέρει μόνον τον πληρωτή ως δικαιούχο της επιστροφής του ποσού μιας μη εγκεκριμένης πράξης.
- 62 Η δε υποχρέωση γνωστοποίησης που προβλέπει το άρθρο 58 της οδηγίας βαρύνει μόνον τον χρήστη υπηρεσιών πληρωμών, με την επιφύλαξη ότι, σύμφωνα με τον τίτλο ΙΙΙ της οδηγίας, ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών παρέσχε ή κατέστησε διαθέσιμες στον εν λόγω χρήστη τις πληροφορίες για τη μη εγκεκριμένη, μη εκτελεσθείσα ή εσφαλμένη πράξη πληρωμής.
- 63 Επομένως, όπως επισημαίνει, κατ' ουσίαν, ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 86 των προτάσεών του, το καθεστώς ευθύνης του άρθρου 60, παράγραφος 1, της οδηγίας 2007/64 στηρίζεται στην ισορροπία μεταξύ της βαρύνουσας τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών υποχρέωσης ενημερώσεως και της βαρύνουσας τον χρήστη υπηρεσιών πληρωμών υποχρέωσης γνωστοποίησης κάθε μη εγκεκριμένης πράξης εντός προθεσμίας δεκατριών μηνών, ισορροπία η οποία επιτρέπει τη θεμελίωση της αντικειμενικής ευθύνης του παρόχου, χωρίς ο χρήστης να πρέπει να αποδείξει πταίσμα ή αμέλεια.
- 64 Κατά συνέπεια, προκειμένου να επικαλεστεί την ευθύνη του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών λόγω πράξεων μη εγκεκριμένων από τον χρήστη των υπηρεσιών, ο εγγυητής του χρήστη δεν μπορεί να στηριχθεί στο καθεστώς ευθύνης που προβλέπεται στο άρθρο 60, παράγραφος 1, της οδηγίας 2007/64, αλλά πρέπει να κάνει χρήση των δυνατοτήτων που του παρέχει το εθνικό δίκαιο. Συνεπώς, δεν μπορεί να απαιτείται από τον εγγυητή η τήρηση της προβλεπόμενης στο άρθρο 58 της οδηγίας υποχρέωσης γνωστοποίησης των εν λόγω πράξεων.
- 65 Η άποψη της Γαλλικής και της Τσεχικής Κυβέρνησης ότι, σε περίπτωση μη επιβολής στον εγγυητή του χρήστη υπηρεσιών πληρωμών της υποχρέωσης γνωστοποίησης των μη εγκεκριμένων πράξεων, ελλοχεύει ο κίνδυνος καταστρατήγησης των διατάξεων της οδηγίας 2007/64 δεν μπορεί να γίνει δεκτή.
- 66 Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 58 έως 60 της παρούσας απόφασης, η σύμβαση εγγύησης μεταξύ του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών και του εγγυητή δεν διέπεται από τις διατάξεις της οδηγίας 2007/64, ούτε άλλωστε και από τις διατάξεις άλλης νομοθετικής πράξης του δικαίου της Ένωσης. Η σύμβαση αυτή εξακολουθεί επομένως να διέπεται, όσον αφορά τα σχετικά δικαιώματα και υποχρεώσεις, από το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο.
- 67 Όπως επισημαίνει ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 94 των προτάσεών του, εάν τούτο προβλέπεται από το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο, ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών μπορεί να υποστεί τις συνέπειες τυχόν αμέλειας που επέδειξε κατά την εκτέλεση μιας πράξης πληρωμής, μεταξύ άλλων όταν δεν εξακρίβωσε ότι η πράξη αυτή ήταν όντως εγκεκριμένη από τον χρήστη των υπηρεσιών πληρωμών, κατά το μέτρο που η αμέλεια αυτή προξένησε ζημία σε τρίτους, όπως είναι ο εγγυητής.

- 68 Συναφώς, η δυνατότητα του εγγυητή να επικαλεστεί τις διατάξεις του εθνικού δικαίου προκειμένου να μειώσει τις οφειλές του έναντι του δανειστή υπέρ του οποίου παρασχέθηκε η εγγύηση, σε περίπτωση αμέλειας του τελευταίου κατά την εκτέλεση μιας πράξης πληρωμής, ουδόλως επηρεάζει τη συμβατική σχέση μεταξύ του δανειστή και του οφειλέτη, ήτοι του παρόχου των υπηρεσιών πληρωμών και του χρήστη των υπηρεσιών αυτών, η οποία, αυτή καθεαυτήν, διέπεται από τις διατάξεις της οδηγίας 2007/64.
- 69 Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 58 και το άρθρο 60, παράγραφος 1, της οδηγίας 2007/64 έχουν την έννοια ότι δεν εμποδίζουν τον εγγυητή του χρήστη υπηρεσιών πληρωμών να επικαλεστεί, για τον λόγο ότι ο πάροχος των υπηρεσιών πληρωμών δεν εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις του σχετικά με μη εγκεκριμένη πράξη, την αστική ευθύνη του εν λόγω παρόχου, υπέρ του οποίου παρασχέθηκε η εγγύηση, προκειμένου να αμφισβητήσει το ποσό του καλυπτόμενου από την εγγύηση χρέους σύμφωνα με καθεστώς συμβατικής ευθύνης του κοινού δικαίου.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 70 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 58 και το άρθρο 60, παράγραφος 1, της οδηγίας 2007/64/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2007, για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, την τροποποίηση των οδηγιών 97/7/EK, 2002/65/EK, 2005/60/EK και 2006/48/EK, και την κατάργηση της οδηγίας 97/5/EK, έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται στην εκ μέρους χρήστη υπηρεσιών πληρωμών επίκληση της ευθύνης του παρόχου των υπηρεσιών αυτών επί τη βάσει καθεστώτος ευθύνης διαφορετικού από το προβλεπόμενο στα εν λόγω άρθρα, όταν ο χρήστης δεν έχει εκπληρώσει την υποχρέωση γνωστοποίησης του άρθρου 58.
- 2) Το άρθρο 58 και το άρθρο 60, παράγραφος 1, της οδηγίας 2007/64 έχουν την έννοια ότι δεν εμποδίζουν τον εγγυητή του χρήστη υπηρεσιών πληρωμών να επικαλεστεί, για τον λόγο ότι ο πάροχος των υπηρεσιών πληρωμών δεν εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις του σχετικά με μη εγκεκριμένη πράξη, την αστική ευθύνη του εν λόγω παρόχου, υπέρ του οποίου παρασχέθηκε η εγγύηση, προκειμένου να αμφισβητήσει το ποσό του καλυπτόμενου από την εγγύηση χρέους σύμφωνα με καθεστώς συμβατικής ευθύνης του κοινού δικαίου.

(υπογραφές)